

ENERGETSKA UČINKOVITOST U HORIZONTALNOM REGIONALNOM RAZVOJU

Ana Markuz

- 21 godinu u sustavu
- *provela više od 8.000 projekata iz raznih izvora financiranja vrijednosti preko 11 mlrd. kuna*
- *provodi projekte iz obje perspektive*
 - *regionalni razvoj - izbor*

načelnica Sektora za provedbu programa regionalnoga razvoja

Uprava za regionalni razvoj

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Kontakt: telefon: 01/6400 651

e-mail: ana.markuz@mrrfeu.hr, ana.markuz1@gmail.com

www.strukturnifondovi.hr

Kako je sve počelo?

Program poticanja aktivnosti jedinica lokalne zajednice na energetska učinkovitost (2008.)

Nabava i ugradnja kotlova na pelete

Cilj:
promicanje energetske učinkovitosti
uz korištenje domaće biomase

❖ **Prihvatljivi podnositelji:**

- ❑ jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

❖ **Prihvatljivi objekti:**

objekti javne namjene u vlasništvu JLPS-a,
korištene najmanje 200 dana godišnje za potrebe šire lokalne zajednice:

- ❑ dječji vrtići
- ❑ škole
- ❑ kulturni centri i domovi kulture
- ❑ javne ustanove
- ❑ institucije socijalne i zdravstvene skrbi
- ❑ knjižnice i čitaonice
- ❑ vatrogasni domovi
- ❑ zgrade općine i sl.

❖ Prihvatljive aktivnosti:

- ❑ prelazak iz sustava grijanja sa zastarjelih neekoloških tehnologija (lož ulje) na kotlove na pelete
- ❑ uvjet: minimalna prilagodba postojećeg sustava centralnog grijanja prelaskom na novi sustav

❖ Prihvatljiva područja:

- ❑ na područjima s poteškoćama u razvoju
sukladno indeksu razvijenosti (ispod prosjeka razvijenosti RH)

Očekivani rezultati

- ❑ utjecaj na smanjenje zaostajanja ciljanih područja
- ❑ povećanja proizvodnje peleta i kotlova
- ❑ povećanje zapošljavanja
- ❑ veća mobilizacija JLPS u korištenju ekološke energije te doprinos energetske neovisnosti
- ❑ podizanja kvalitete života na potpomognutim područjima
- ❑ širenje dobre prakse kroz transparentne procedure i odijeljene uloge dionika

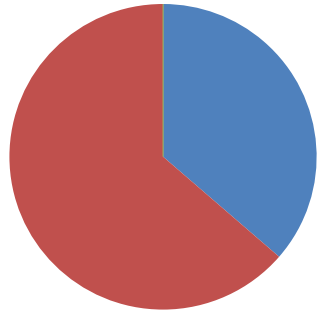
Ostvareni učinci programa

- ❖ u **34 JLPS** instalirano **40 kotlova ukupne snage 4,4 mW** vrijednosti 4,1mil. kn
- ❖ grijanje objekata javne namjene: škola, vrtića, knjižnica, domova kulture, uredskih prostorija općina i drugih institucija
- ❖ smanjeni troškovi grijanja u objektima JLS za oko 45%
 - ❑ **utrošena 491 tonu peleta**, sa domaćeg tržišta (**1 mil. kn**)
 - ❑ umjesto 245 t **loživog ulja**, sa stranog tržišta (**3,5 mil. kn**)

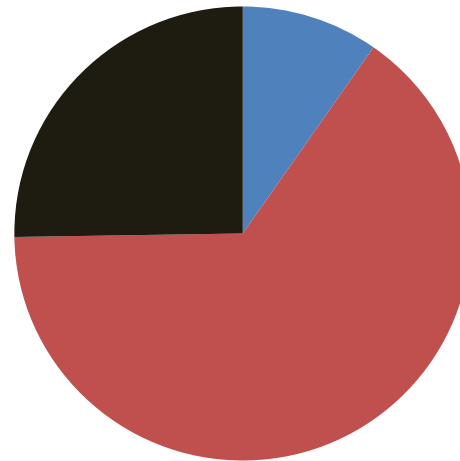
- ❖ promicana energetska učinkovitost kroz korištenje novog energenta (peleta)
- ❖ ciljana količina od 300 kotlova postignuta efektom domina
- ❖ JLS kupuju dodatne kotlove (nastavak projekta)
- ❖ vidljivost u medijima
- ❖ šira javnost ugrađuje kotlove u domaćinstva
- ❖ povećava se ekološka svijest
- ❖ otvaranje novih pogona i stvaranje novih radnih mjesta
- ❖ povećanje proizvodnje peleta
- ❖ moguće i povećanje broja proizvođača kotlova na pelete
- ❖ vjerojatnost i pojeftinjenja peleta i kotlova
- ❖ Fond za energetska učinkovitost nastavlja provedbu programa uz značajna sredstva

ODNOS KOLIČINE, TROŠKA I EMISIJE CO2

PELETI

LOŽ ULJE

- količina goriva
- trošak
- emisija CO2

PRIMJERI DOBRE PRAKSE - PEU

Karlovačka županija, Općina Ribnik - Zdravstvena ambulanta u Ribniku

Investicija: 34.912,89 kn
Udio sufinanciranja MRRFEU:
29.958,75 kn (85%)
Veličina kotla: 35 kW
Projicirano smanjenje emisije CO₂: 3,2 t

Sisačko-moslavačka županija, Općina Majur - Rekonstrukcija sustava grijanja u zgradi Općine Majur

Investicija: 33.628,51 kn
Udio sufinanciranja
MRRFEU: 27.310,84 kn
(81%)
Veličina kotla: 25 kW
Projicirano smanjenje emisije CO₂: 0,55 t.

Kamin na pelete

Peć na pelete

ID	Program	Emisija	Početak emitiranja	Kraj emitiranja	Trajanje	Teme
1589627	Nova TV	Dnevnik Nove TV	03.02.2014 19:45:07	03.02.2014 19:47:40	00:02:33	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA I FONDOVA EU

Slatkovodni akvarij i muzej rijeka - KAquarium

Korisnik: Grad Karlovac

Vrijednosti projekta: 36.691.939,28 HRK

Bespovratna sredstva: 36.222.282,45 HRK

Ciljna vrijednost projekta:

12.000 posjeta u prvoj godini poslovanja

Rezultati:

- ✓ **13.000 posjeta od otvorenja (22.10.2016.)**
- ✓ **8 novih radnih mjesta (4M/4Ž)**
- ✓ **Uređeno 1 ha površine za zabavu i rekreaciju**
- ✓ **Uređena javna turistička infrastruktura**
- ✓ **3 nova turistička sadržaja osmišljena i**
- ✓ **pripremljena za prezentaciju posjetiteljima**
- ✓ **akvarij uključen u ponudu 5 turističkih**
agencija

A kako dalje?

Lokalna zajednica i ravnomjieran razvoj svih hrvatskih krajeva

- ❖ čist i zdrav okoliš
- ❖ spajanje svih kućanstava na moderni kanalizacijski sustav
- ❖ odlagališta otpada s kojih se šire neugodni mirisi
- ❖ obnova javne i privatne zgrade i kuće, a istovremeno ušteda na potrošnji energije
- ❖ obnova povijesno-kulturnih objekata i povećanje turističke ponude lokalne zajednice
- ❖ pristup brzom internetu
- ❖ ekološki prihvatljiv javni prijevoz

Socijalna jednakost i smanjenje rizika od siromaštva

- ❖ reaktivacija i smanjenje prepreka za zapošljavanje **osoba koje su najviše pogođene siromaštvom i socijalnom isključenosti**
- ❖ **borba protiv svih oblika diskriminacije**
- ❖ **prijelaz s institucionalne skrbi na skrb u zajednici** - kroz deinstitutionalizaciju pružatelja usluga socijalne skrbi osobama s invaliditetom te djeci i mladima
- ❖ **poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi i prevencije**, te smanjenje troškova zdravstvenog sustava
- ❖ unaprijediti **socijalno poduzetništvo i socijalne inovacije**

PILOT PROJEKT ZA DEPRIVIRANA PODRUČJA

Hrvatska ima jednu od najviših stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenosti u EU:

- ❖ 1,370.000 osoba ili 32,3 % ukupnog stanovništva (podatak za 2012.)
- ❖ specifične i složene potrebe degradiranih područja zahtijevaju integrirana ulaganja kojima se pridonosi smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti

❖ Cilj?

- ❑ smanjiti taj broj za 150.000 do 2020. (prema Nacionalnom programu reformi za 2014.)

❖ Kako?

- ❑ promicanjem socijalne uključenosti, borbom protiv siromaštva i svih oblika diskriminacije
- ❑ osiguranjem sredstava u okviru specifičnih ciljeva OPKK i OPULJP.

Program integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima

Program integrira aktivnosti:

- ❖ **specifičnog cilja 9b1** - Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva **Operativnog programa 'Konkurentnost i kohezija' 2014.-2020. (OPKK)**
- ❖ **specifičnog cilja 9.i.2** - Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih putova prema regeneraciji 5 nerazvijenih pilot područja **Operativnog programa 'Učinkoviti ljudski potencijali' 2014.-2020. (OPULJP)**

Sredstva za provedbu Programa:

- ❑ **100 milijuna eura** iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR)
- ❑ **20 milijuna eura** iz Europskog socijalnog fonda (ESF)

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Postupak odabira pilot područja za provedbu Programa:

- ❖ određen operativnim programima OPKK i OPULJP
- ❖ proveden na sljedeći način:
 - ❑ izračun indeksa višestruke deprivacije za sve JLS u RH
 - ❑ izdvajanje gradova veličine 10.000-35.000 stanovnika
 - ❑ poredak izdvojenih gradova po vrijednosti indeksa višestruke deprivacije, od najmanjeg do najvećeg
 - ❑ izdvajanje gradova čiji je čitav teritorij, odnosno središnje gradsko naselje, bilo okupirano tijekom agresije na RH (status utvrđen prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN 44/1996))

❖ Odabrani gradovi:

Benkovac

Knin

Petrinja

Vukovar

Beli Manastir i Darda

(kriterij značajnog udjela pripadnika romske manjine)

❖ **18. veljače 2015. godine** - Odluka o pilot područjima za provedbu Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima

Provedba intervencijskih planova treba doprinijeti ostvarenju sljedećih pokazatelja:

❖ pokazatelj rezultata

- ❑ smanjenje gubitka stanovništva u 5 pilot područja mjereno vitalnim indeksom stanovništva - polazna vrijednost 62,20 (2013.), ciljana vrijednost 67,00 (2023.)

❖ pokazatelji ostvarenja

- ❑ broj pripremljenih i provedenih intervencijskih planova
- ❑ broj poduzeća koja primaju potporu
- ❑ broj/m² obnovljenih ili novosagrađenih stambenih jedinica
- ❑ broj jedinica izgrađene ili obnovljene infrastrukture

PLANIRANE OPERACIJE

❖ 9b1.1 Izgradnja kapaciteta za uspješnu fizičku, socijalnu i gospodarsku regeneraciju depriviranih pilot područja

❖ 9b1.2 Provedba intervencijskih planova

- ❑ 9b1.2.1 Priprema dokumentacije i izgradnja kapaciteta za provedbu IP-ova malih gradova na ratom pogođenim područjima
- ❑ 9b1.2.2 Provedba pojedinačnih projekata iz IP-ova
- ❑ 9b1.2.3 Provedba shema za razvoj poduzetništva

❖ 9b1.3 Podrška u mapiranju siromaštva

9b1.1 Izgradnja kapaciteta za uspješnu fizičku, socijalnu i gospodarsku regeneraciju depriviranih pilot područja

❖ cilj:

- ❑ pružanje potpore tijelima državne i lokalne vlasti i drugim dionicima u pripremi intervencijskih planova i
- ❑ pružanje potpore za učinkovitu realizaciju ciljeva iz intervencijskih planova

❖ prihvatljive aktivnosti:

- ❑ konzultantske usluge za pripremu i provedbu intervencijskih planova
- ❑ edukacije
- ❑ usluge vezane za pripremu istraživanja i analiza
- ❑ ex ante i interim evaluacije intervencijskih planova.

9b1.2.1 Priprema dokumentacije i izgradnja kapaciteta za provedbu IP-ova malih gradova na ratom pogođenim područjima

- ❖ **cilj:** priprema dokumentacije koja je preduvjet za razvoj i početak provedbe projekata
- ❖ **indikativne prihvatljive aktivnosti:** razrada investicijskog ciklusa, priprema tehničke dokumentacije, reguliranje potrebnih doprinosa, izrada potrebnih studija, izrada natječajne dokumentacije za nabavu radova, robe ili usluga, strategije, planovi, analize, podloge, edukacije i druga dokumentacija potrebna za razvoj i provedbu projekata iz odobrenih IP-ova

9b1.2.2 Provedba pojedinačnih projekata iz intervencijskih planova

- ❖ **cilj:** podrška fizičkoj, socijalnoj i gospodarskoj regeneraciji pet pilot područja kroz provedbu integriranih projekata iz odobrenih IP-ova
- ❖ **prihvatljive aktivnosti:** ulaganja u objekte javne namjene, javne prostore i objekte, osnovnu komunalnu i socijalnu infrastrukturu, infrastrukturu i opremu primarne zdravstvene skrbi, izgradnja/rekonstrukcija nerazvrstanih općinskih cesta, izgradnja ili renovacija objekata poslovne podrške

9b1.2.3 Provedba shema za razvoj poduzetništva

- ❖ **cilj:** jačanje gospodarske aktivnosti u pet pilot područja
- ❖ **prihvatljive aktivnosti:** izravna potpora stvaranju novih poduzeća, opstanku i rastu postojećih MSP-ova i institucija poslovne podrške

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

9b1.3 Podrška u mapiranju siromaštva

❖ cilj:

- ❑ unaprijediti stručno znanje o praćenju podataka o siromaštvu na najnižoj razini kroz razvoj indeksa višestruke deprivacije
- ❑ definiranje geografskih područja najviše pogođenih siromaštvom i degradacijom i bolje usmjeravanje budućih intervencija (proširenje programa)

- ### ❖ prihvatljive aktivnosti:
- savjetodavne usluge vezane uz dobivanje dokazne osnove o zemljopisnoj raspodjeli siromaštva i socijalne isključenosti te resursima koji su na raspolaganju za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

Gdje smo?

❖ ZAVRŠENE AKTIVNOSTI

- ❑ na Odboru za praćenje provedbe OPULJP odobreni kriteriji dodjele za SC 9i2 (u srpnju 2015.)
- ❑ na Odboru za praćenje provedbe OPKK odobreni kriteriji i metodologija za odabir operacija 9b1.1. i 9b1.3. (u rujnu 2015.) te odabir operacije 9b1.1.2.
(u studenom 2016.)
- ❑ izrađen i odobren intervencijski plan grada Knina kao “pilot pilota” (srpanj-rujan 2016.) - rezultati ex ante evaluacije ugrađeni u konačni dokument IP-a
- ❑ izrađene analize područja za ostala četiri grada

AKTIVNOSTI U TIJEKU

- izrada intervencijskih planova za ostala četiri grada
- provođenje ex ante evaluacije intervencijskih planova
 - mapiranje siromaštva
- dorada metodologije provedbe programa regeneracije malih gradova
- edukacije službenika na nacionalnoj i lokalnoj razini o načelima i praksi integriranog pristupa fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj regeneraciji

- priprema poziva na dostavu projektnih prijedloga za:
 - priprema dokumentacije i izgradnju kapaciteta za provedbu IP-ova malih gradova na ratom pogođenim područjima
 - provedba pojedinačnih projekata iz intervencijskog plana grada Knina
 - provedba sheme za razvoj poduzetništva u gradu Kninu

Očekivani rezultati provedbe Programa

- ❖ pružena podrška i tehnička pomoć projektnim timovima u 5 odabranih malih gradova u izradi intervencijskih planova i primjeni integriranog pristupa fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj regeneraciji te pružena tehnička pomoć MRRFEU
- ❖ provedena ex-ante evaluacija pripremljenih intervencijskih planova
 - ❖ provedene aktivnosti iz 5 intervencijskih planova (prethodno odobrenih od MRRFEU-a)

Očekivani rezultati provedbe Programa

- ❖ službenici na nacionalnoj i lokalnoj razini i uključeni dionici educirani o osnovnim načelima i praksi integriranog pristupa fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj regeneraciji
- ❖ provedena ex-post evaluacija provedbe intervencijskih planova
- ❖ donesena odluka o širenju programa na nova područja
- ❖ izrađena mapa siromaštva

Doprinos specifičnog cilja 9b1

- ❖ poboljšanju socioekonomskih i životnih uvjeta u najmanje pet malih pilot gradova s 10 000 do 35 000 stanovnika (odabranih od strane MRRFEU-a) što će smanjiti daljnji gubitak stanovništva.
- ❖ skupine intervencija rezultirat će regeneracijom degradiranih područja i doprinijeti smanjenju nejednakosti, socijalne isključenosti i siromaštva, i
- ❖ izrada i testiranje novog modela teritorijalnog pristupa regeneraciji depriviranih područja kroz rješavanje problema socioekonomske deprivacije koncentrirane na nekom geografskom području.

Što nam je potrebno za uspjeh?

Volja

**‘Uzmite mi moje tvornice i spalite zgrade,
ali ostavite mi moje ljude
i započet ću sve ispočetka.’**

**Thomas J. Watson
osnivač IBM-a**

Hvala na pozornosti!

www.strukturnifondovi.hr